

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۶/۱۰

لیکوال: ع . رشید

دلته

خدایان خوشاله دي

(ناول)

اوومه برخه

لیکوال: ع . رشید

(۱۹۹۵ – ۲۰۰۱ کلونه)

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

یوه اوونۍ لانه وه تیره چې دزری شهزادګۍ پوښتنه مې پر مغزوباندي درنه درنه کیده، له لکشمي سره مې دجمعي مبارکه شپه وټاکله چې دجمعي له لمانځه وروسته به دواړه دهغي کورته ورځو، ما په زړه کې داجوره کړې وه چې هم به يې دحال پوښتنه

وګرم اوهم به يې هغه پوښتنه چې هغې ته ځواب ورکول په دغو شپوکې ګرانه خبره وه يوڅه ښه بنگه ځواب کړم، هغه چې په تيرځل ليدوکې يې له ما کړې وه:

- داحمدشاه اومحمود دبريمنو غازيانو په خيلخانه او ټاټوبي کې يوداسې سړی نشته، چې نن سبا دغه خلک اودغه ملت له دغې بدمرغۍ څخه وژغوري؟

زه خو دزری شهزادګۍ دغې پوښتنې په رښتياهم له يوه څرګند ګواښ اوانديښنې سره مخامخ کړی وم، دې په دغه ټکي ټينګار کاوه چې که په افغانستان کې ددغې ګډوډۍ لړۍ اورديږي، دابه پر نيمه وچه اونړي باندي دتورتم يوپيرر سيوری راتيټ کړي،

دنيېمې وچې مسلمانان هسي هم دلته داوبوځک شوي يو، که هلته هم دغه حال وي بيانو مور هم ختم دربوله. رښتيا خبره خوداوه چې ما داديږه موده په دغه اړه په ذهن کې ډول ډول ځوابونه جوړول اوهيروول، کله به په زړه کې راتيره شوه چې ورته ووايم:

- نور هلته څوک نشته، هغه دبابا خوبونه نور له ياده وباسه...

بيا به مې زړه ته راتيره شوه:

چې سود و زيان دې په کې نه وي غمازه ولې بدوې دخلک زړونه ځکه به مې داله ځان سره جوړه کړه:

- ځنګل بې زمريه نه وي... شته ياران شته، ځوانان شته، راځي... خو اوس دم درحال به دادخدای رضاي... خوزه پوهيدم چې زما دابول نانيولي زرګونه مرغۍ به هغه راسره ونه مني اونه به

دهغي دروان تسل له پاره يوپوخ پټم شي... همداوه چې زه په دغو ورځو کې ددې دغې پوښتنې سره ښه بنگه کړی وم، داسې چې دخپلو عادي درسونو لړۍ يې راته درې وړې کړې وه...

زه دپنجشنبې په ورځ په خپل پخواني دود کالج ته لاړم، استاد لاهم ټولګی ته نه و راغلی، زما له راتګ سره سم زمور ټولګيوالو نجونو او هلکانو په لکشمي پسي يوې اوبلې خواته سترګې اړولي چې ځنګه تراوسه نه ده راغلي، يوه دوو خو له ماڅخه دهغي پوښتنه وکړه، خوما دواړو ته داسې ځواب ورکړ لکه چې تاسې نه ياست خبر زه هم نه يم خبر، نه پوهيرم چې ولې؟

تريوه وخته خو مې فکر کاوه کيدای شي ګادۍ يې وړان شوی وي، خو وروسته وروسته معلومه شوه چې هغه رانغله، رښتيا دالومړۍ ځل و، چې هغې ما ته دخپل نه راتګ په باره کې څه نه وو ويلي، کله چې تيره غرمه کورته راورسيډم ګاونډۍ مې راته وويل چې نن ډيرزيات تليفونونه درته راغلل...

ما لا خپل کالي نه وو اغوستي چې بياهم هغسي تيززنګونه راغلل، زرمې غورۍ واخيسته او غورته مې ونيوه چې دلکشمي چغه مې تر غور شوه:

- زه يم، لکشمي... زما انا... نوره له اوپروالا سره يوځای شوه...

ددې په دغه دردمن غږ ماهم د درد احساس وکړ، ديوه ژور درد، هغه درد چې انسان يې هروخت نه شی کولای... اوخپل دريغی مې په درد کې ورته څرګند کړ... هغې غورۍ کښوده، سترګې مې په يوازي کوټه کې ديواله ته ونيوي، لږ کړۍ وروسته مې ښه پام شو چې اوبسکې مې راغلي، راتويې شوي، چې په دغه شيبه کې دهغي پوښتنې ځان راته راغبرګ کړ:

- داحمدشاه اومحمود دبريمنو غازيانو په خيلخانه او ټاټوبي کې يوداسې سړی نشته، چې نن سبا دغه خلک اودغه ملت له دغې بدمرغۍ څخه وژغوري؟

ددې هغه مينه راياده شوه چې دې دولت خان له نامه سره درلوده، له هغه نامه سره چې هغه دسوري شيرشاه د زوی اودخان جهان لودي دپلار زيب و، هغه نوم چې دهند دموسيقۍ پلار تان سين دهغه (دشيرشاه د زوی دولت خان) ترسيوري لاندي وځليد اوو غوريد... اوزري شهزادګۍ په هغه نامه باندي ان په شلمه پيړۍ کې هم و وياړل... دهغو تيرو اتلوليو، ميرانو اوپښتو ته يې په خپل هغه چاپيريال کې چې څوک نه پرې پوهيري اويانه غواړي ځان لکه يوشمير پيښوري اردو ژبي او کابلي فارسي ژبي پښتانه پرې پوه کړي درناوی وکړ...

زماله پاره دهغي دمرګ غږ زما دموردمرګ تر غږ کم نه و، زرمې خپل کالي بيرته واغوستل، تکسي ته مې تليفون وکړ، هغه هم راورسيډ، ډيره شيبه لانه وه تيره چې د زری شهزادګۍ کورته، هغې بسکلي بنگلي ته چې نژدې ديوي نيمې پيړۍ رزمو اوبزمو ته يې په خپله غيږه کې ځای ورکړی و، هغې بنگلي ته چې ديوه پښتون نوميالي پرتم يوروشانه خراغ اوس هلته په کې په خاموشۍ سره غزیدلې و اوددغې نړې درنګارنګ گلونو وروستۍ غاړه کې يې

دغاري پرځای ترتابوت راجاپیره شوي وه... هلته چې نورڅوک نه پوهیدل چې بیا به دلته هم څوک دهغه تیریرم او پرتم کیسي له چا سره زمزمه کړي... په مراوی څیره ورسیدم.

هلته می دهغو گلونو په منځ کې دهغې پښتنې شهزادګی چې احساس یې دژوند تروروستی سلګی پورې پښتون و، وروستی ننداره وکړه اودزړه له کومې مې خپلې اوبنګې اودعاوې دهغې په وړاندې چې اوس یې دخپل خالق رضاته ځان سپارلی و، وښدلې، هلته زما یوشمیر ټولګیوال چې خبرشوي ووهم راغلي وو، پوجا مې ولیده، چې پرما پسې یې سترګې اړولي، رانژدې شوه، راته وېي چې ما نن څوڅو ځلې تلیفونونه دروکړل، په کورکې نه وې... ماخپله خبره ورته وکړه، خودې راته وویل چې ماښام زما له لیدو پرته ولاړ نه شي، زه اوتنه به ګډ ځو...

جنازه دبنګلي ختیزته جومات ته څرمه ترسره شوه، په سلګونو تنه چې دلته راغلي وو، ټول دهغې په بدرګه له هغې سره هدیرې ته چې دیره لرې نه وه روان شول، دهغې په جنازې کې دپروخلکو برخه اخیستې وه، دیره ګرانه وه چې سړی پوه شي چې څومره یې خپلوان اوڅومره نورېي دوستان وو، ما خو یوازې دلکشمې پلار وپېژاند، چې راغلی و، خو هیچا ته نه ښکاریده چې هغه به پښتون نه وي، هغه په رښتیا هم دپروخوالی و، هغه دزړه له کومې د زړې شهزادګی په مرګ ژړل، اودهیچا فکرته هم نه ورتله چې مدن لال هندو او میم صاحبه مسلمانان ده، هلته نورو هندوانو او مسلمانانو په ګډه دهغې په مرګ ژړل، هلته سړي ته ښکاریده چې انسانیت اوسریتوب ترهر ډول ګروهي اړیکو لوردي، دانسان غم دانسان غم دي، دانسان مرګ دانسان مرګ دی، اودانسان خوشالی دانسان خوشالی ده، انسان ژبه، ګروهه، کالی، کور کلی او هیواد بدلوالی اوله لاسه ورکولای شي خوڅه چې نه شي بدلوالی، هغه دده غم، خدا، ژړا، مینه او عاطفه ده چې دې دژوند له پیله ترپایه په هرځای اوهر رنگ کې یوشان بدرګه کوي... مرګ سره له دې چې هرڅوک اوهره ډله هغه ته په کرکه ګوري، په کرکه یې یادوي، نه یې خوښیږي خو یوه ورځ داسې راځي چې باید دخپل ژوند قیمتی مرغله په همدغه بدغوني سوداګر باندې وپلوري... دژوند وروستی سوداګر هم دی دې او هغه له هرچا په هرډول اوهره بیه چې وي اخلي، خو هیڅوک نه پوهیږي چې څه یې کوي او په څه برخلیک یې له هغه وروسته ور اړوي...

مور لا په هدیره کې وو چې لمړولوبد، لمر، هغه چې دهرڅه اوهرچا رازونه او یادونه ورسره دي، هغه چې هغه ورځ یې هم په یاد وه چې دغه شهزادګی په هغه ورځ دلوي نواب په کورکې په څه شان اوشوکت سره وزیریده اوڅه خوشالی نه وې چې په هغه ورځ یې ددوي محل په سر نه و اخیستی، لمرهغې هستی چې نه یې په هغه ورځ د دې له کورنۍ سره په هغو پرتمینو خوښیو کې برخه و اخیسته اونه یې نن هم دیوې شیبې له پاره دیوه ساده اخ په نامه شاته راوکتل، هماغه لمر، هماغې رڼايي پر هغه مهال ولوبیده اومور ټول ساره ساره لکه بابلي جوارګر خالي لاسونه، یو یو، دوه دوه، درې درې او... له هدیرې بیرته راروان شو.

کله چې محل ته بیرته راغلم بوچا دبنګلي په دروازه کې وه، نیغ یې دلکشمې مورته وروستم، کله یې چې سترګې راباندې ولګیدې راته په کوکو شوه، داسې لکه چې په رښتیا هم زه ددوي دکورنۍ کوم مهم اونژدې غړی یم، اوپه رښتیا مې کومه دیره نژدې څوک له لاسه ورکړي ده، هغې زه په غیرکې ونیوم، اوپه چیغو چیغو کې راته وویل: دولت خانه زویه، زما شهزادګی مور خو ستا په لیدو سره دهندوستان ټول درانه درانه غمونه له یاده وایستل، کاشکې ته خو څوکاله پخوا راغلی وای... پر هغې ته څومره ګران وي اوتاته څومره خوشاله وه...

لیلي ته مې هم تسل ورکړ، هغه له خپل خاوند سره چې نن سهار له خارج څخه دخپلې مور په مړینه راغلی و، ولاړه وه او هغه یې ماته راوپېژاند، نواب رحمت الله خان... چې اوس یې په کوم هیواد کې دهند داستازي په توګه دنده درلوده...

له هغوی سره مې خپله خواخوږي وښوده، لیلی په نیولي غږ راته وویل:

- دببو وروستی شیبې وې اوستا نوم... په هغه شپه چې تاسې ولاړئ څو څوځلې یې له ما پوښتنه وکړه چې:

- دولت خان عزت وشو که نه... ما هغه ونه لیدم...

دهغې خاوند چې له څیرې یې پرتم ښکاریده دخدای پاماني په وخت کې په غیر کې ونیوم اوراته وویل:

- مور خو ولاړه، لکه چې یوازې یې پرېښودو هیله من یو چې ته مویوازي پری نږدی، پښتانه څه وای؟ زما اوس فکرکارنه کوي... کیله راځه کیله به زه... (نورنه پوهیږم)...

ما تراوسه ژړلي وو، خوداسې نه چې غږ مې د زړه له اولکې دباندې ووزي، خو کله مې چې د رحمت الله خان داخبره واوریده، نو نه یوازې مې تسل ورته کړ بلکې په ژړا مې هم زړه ښه ورسره تش کړ... ښایسته شیبه ورسره ودریدم، څه خبرې مې هم ورسره وکړې... په ټولټلو کې یې بیا ترغور راتیره کړه چې هغه سندرې څنګه ده؟ خوله مې یې غور ته ورنږدې کړه اوله هغې سره سم مې دم ګری خدای پاماني ورسره وکړ چې:

**مینه په تلو راتلو زیاتیري
کله راځه کله به زه درځم مینه...**

پاتې لري